

**ZASADA WZAJEMNEGO ZAUFANIA
PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE
DO SWOICH WYMIARÓW SPRAWIEDLIWOŚCI**

ANNA PODOLSKA

**ZASADA WZAJEMNEGO ZAUFANIA
PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE
DO SWOICH WYMIARÓW SPRAWIEDLIWOŚCI**

**WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2019**

Recenzje

prof. dr hab. Justyna Maliszewska-Nienartowicz

prof. dr hab. Artur Nowak-Far

Redakcja wydawnicza

Michał Staniszewski

Projekt okładki i stron tytułowych

Karolina Zarychta

www.karolined.com

Na okładce

fragment zdjęcia ze strony www.pxhere.com,

wykorzystanego na prawach wolnego dostępu

Skład i łamanie

sunny.gda.pl

Publikacja dofinansowana z działalności statutowej

Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-756-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WSTĘP	15
Rozdział 1	
UNIA EUROPEJSKA A WYMAGANIA PONOWOCZESNOŚCI	23
1.1. Dylematy współczesnego prawa	24
1.1.1. Nowy paradygmat prawa	24
1.1.2. Uniwersalność wartości	29
1.1.3. Zasady w ujęciu teoretycznoprawnym	34
1.2. Podstawy aksjologiczne Unii Europejskiej	37
1.2.1. Prawo europejskie jako nowy porządek prawny	37
1.2.2. Unia Europejska jako wspólnota wartości	40
1.2.3. Praworządność, demokracja i poszanowanie praw podstawowych	43
1.2.4. Lojalność	48
1.2.5. Zaufanie	52
1.3. Unia Europejska w dobie kryzysu	55
1.4. Podsumowanie	58
Rozdział 2	
KULTURA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ	61
2.1. Prawa podstawowe. Geneza	62
2.2. Elementy budujące kulturę praw podstawowych Unii Europejskiej	65
2.3. System Unii Europejskiej	69
2.3.1. Podstawy prawne	69
2.3.2. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej	74
2.3.3. System kontroli	85
2.3.4. Działania wspierające	96
2.4. System Rady Europy	98
2.4.1. Podstawy prawne	98
2.4.2. System kontroli	102
2.4.3. Działania wspierające	111
2.4.4. Relacje Rady Europy i Unii Europejskiej	114
2.5. System ONZ	120
2.5.1. Podstawy prawne	120

2.5.2. System kontroli	127
2.5.3. Działania wspierające	137
2.5.4. Współpraca z Unią Europejską	141
2.6. Podsumowanie	144

Rozdział 3

ZAUFANIE I MECHANIZMY JE POGŁĘBIAJĄCE	149
---	-----

3.1. Zasada wzajemnego zaufania państw członkowskich do swoich wymiarów sprawiedliwości jako zasada ogólna prawa	151
3.1.1. Podstawy i konsekwencje	151
3.1.2. Charakter i granice	156
3.2. Europejska kultura sądownicza	163
3.2.1. Europejskie Sieci Sądowe	163
3.2.2. Bezpośrednia współpraca w sprawach cywilnych	168
3.2.3. Bezpośrednia współpraca w sprawach karnych	173
3.2.4. System szkolenia	180
3.3. Regulacje zapewniające jednolitość stosowania prawa	186
3.3.1. Definicje autonomiczne	186
3.3.2. Normy minimalne w postępowaniu w sprawach cywilnych	194
3.3.3. Normy minimalne w postępowaniu w sprawach karnych	202
3.3.4. Procedura prejudycjalna	216
3.4. Podsumowanie	224

Rozdział 4

MECHANIZMY UZNAWANIA I WYKONYWANIA ORZECZEŃ W SPRAWACH CYWILNYCH	229
---	-----

4.1. Klasyczne instrumenty w zakresie uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych	230
4.1.1. Zasady postępowania	230
4.1.2. Środki prawne przeciwko orzeczeniu	241
4.1.3. Minimalne standardy postępowania	249
4.2. Instrumenty autonomiczne	251
4.2.1. Zasady postępowania	251
4.2.2. Środki prawne przysługujące od orzeczenia	261
4.2.3. Minimalne standardy postępowania	265
4.3. Instrumenty wspierające	270
4.4. Podsumowanie	275

Rozdział 5

MECHANIZMY UZNAWANIA I WYKONYWANIA ORZECZEŃ W SPRAWACH KARNYCH	277
---	-----

5.1. Klasyczne instrumenty w zakresie uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach karnych	279
5.1.1. Zasady postępowania	279
5.1.2. Odmowa uznania i wykonania	286
5.1.3. Gwarancje procesowe jednostki	291

5.1.4. Uwzględnianie wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej	293
5.1.5. Wzajemne uznawanie i wykonanie – osiągnięcia i wyzwania	294
5.2. Instrumenty autonomiczne	296
5.2.1. Europejski Nakaz Aresztowania	296
5.2.2. Europejski Nakaz Ochrony	311
5.3. Instrumenty wspierające	316
5.4. Ograniczenie zasady podwójnej karalności	326
5.5. Podsumowanie	332
ZAKOŃCZENIE	337
ABSTRACT	347
BIBLIOGRAFIA	349
Literatura	349
Źródła internetowe	361
Prawo Unii Europejskiej	362
Akty prawa międzynarodowego	368
Orzecznictwo Trybunału	370
Opinie rzecznika generalnego	377
Pozostałe orzeczenia	379
Raporty, sprawozdania	380
Pozostałe	382
Strony internetowe	383